

Seminar iz **OSNOVA REGIONALNOG I PROSTORNOG PLANIRANJA**

Akademska godina 2025./2026.

Ivan Šišak, mag. geogr.

Ciljevi seminara

1. Prepoznavanje problema/izazova u prostoru, povezanih aktera te predlaganje njihovih rješenja na temelju znanstvenih i stručnih podataka
2. Istraživanje centralnih funkcija na teritoriju odabrane županije te proučavanje implikacija mreže središnjih naselja na prostorni i regionalni razvoj
3. Primjena metode tipologije u prostornom i regionalnom planiranju

1.

ZADATAK:

PROSTORNI PROBLEM

Svrha: prepoznavanje problema/izazova u prostoru, povezanih aktera te predlaganje njihovih rješenja na temelju znanstvenih i stručnih podataka

01 Prostorni problem

01.1 Definiranje prostornog problema

- **Prostorni problem** može predstavljati:
 - **Kontroverzni projekt/zahvat u prostoru** oko kojeg dolazi do sukoba različitih aktera
npr. Zagreb na Savi, LNG terminal na Krku, HE Kosinj ...
 - **Nedostatak u prostoru** za koji nije definirano kvalitetno rješenje
npr. gospodarenje otpadom u Gradu Zagrebu, problemi prometnog povezivanja ...
- Problem može biti definiran na lokalnoj, regionalnoj ili nacionalnoj razini
- U vezi prostornog problema postoje **oprečna mišljenja aktera**

Problem

Prometna povezanost Zagreba i Zračne luke Zagreb

- Zračna luka Franjo Tuđman otvorena je 21. ožujka 2017. na novoj lokaciji (SI od stare zračne luke) (ZL Zagreb, 2018)
- Pristup zračnoj luci za osobna vozila moguć je s istočne strane (Radnička cesta – Domovinski most – istočna obilaznica Velike Gorice)
- Potreba za povezivanjem zračne luke i Zagreba javnim prijevozom
 - Pleso prijevoz – prijevoz do Autobusnog kolodvora
 - Taxi prijevoz
 - ZET – autobusna linija 290

Potencijalno rješenje:

PRIMJER

IZGRADNJA TRAMVAJSKE PRUGE KVATERNIKOV TRG – VELIKA KOSNICA (– ZRAČNA LUKA – VELIKA GORICA)

PROCIJENJENA
VRIJEDNOST
INVESTICIJE
100 mil. EUR

Sl. 2. Trasa predložene tramvajske pruge Kvaternikov trg – Velika Kosnica

Izvor: Mamić, 2016

01 Prostorni problem

01.2 Definiranje aktera

- **Akteri** koji sudjeluju identificiranju i rješavanju prostornog problema:
 - Predstavnici **javnog sektora** (tijela javne uprave, javne ustanove)
 - Predstavnici **privatnog sektora** (privatni investitori)
 - Predstavnici **civilnog sektora** (civilne udruge i organizacije)
 - **Građani (zainteresirana javnost)**
 - **Znanstvenici i stručnjaci**
- Aktere je potrebno podijeliti prema **sektorima** i **mišljenjima u vezi s pojedinim projektom** (npr. za ili protiv pojedinog projekta, za jednu ili drugu varijantu itd.)

AKTERI

ZA GRADNJU TRAMVAJSKE PRUGE

JAVNI SEKTOR

Grad Zagreb (gradonačelnik
Milan Bandić)

Grad Velika Gorica
(gradonačelnik Dražen Barišić)

PROTIV GRADNJE TRAMVAJSKE PRUGE

JAVNI SEKTOR

Oporba u Gradu Zagrebu

ZNANSTVENICI I STRUČNJACI

Prometni stručnjaci

01 Prostorni problem

01.3 Argumenti aktera

- Navođenje **argumenata aktera** u odnosu na prostorni problem
- Mogu se koristiti mišljenja i izjave aktera (doslovno prenesene iz medija), rezultati provođenih istraživanja javnog mišljenja i sl.
- **Argumenti znanstvenika i stručnjaka** vezani uz problem navode se posljednji
 - *U slučaju da ne postoje konkretne izjave znanstvenika i stručnjaka vezane uz navedeni problem potrebno je proučiti znanstvenu i stručnu literaturu vezanu uz slične probleme u drugim područjima*

Argumenti aktera

Milan Bandić

- Pozicioniranje Zagreba kao Europske metropole

Svaki glavni grad koji nema zračnu luku, kvalitetnu, koji nema kontakt zračne luke sa centrom ili U-Bahn ili S-Bahn, tračnički promet, nije istinska europska metropola. (HINA, 2017)

- Kvalitetnija mogućnost prijevoza između Zagreba i Velike Gorice
- Jačanje suradnje Zagreba i Velike Gorice

Time potvrđujemo kako rušimo administrativne granice na najpozitivniji način. Također, na putu smo da prijateljski riješimo i sva otvorena pitanja između dva grada. (Milanović, 2016)

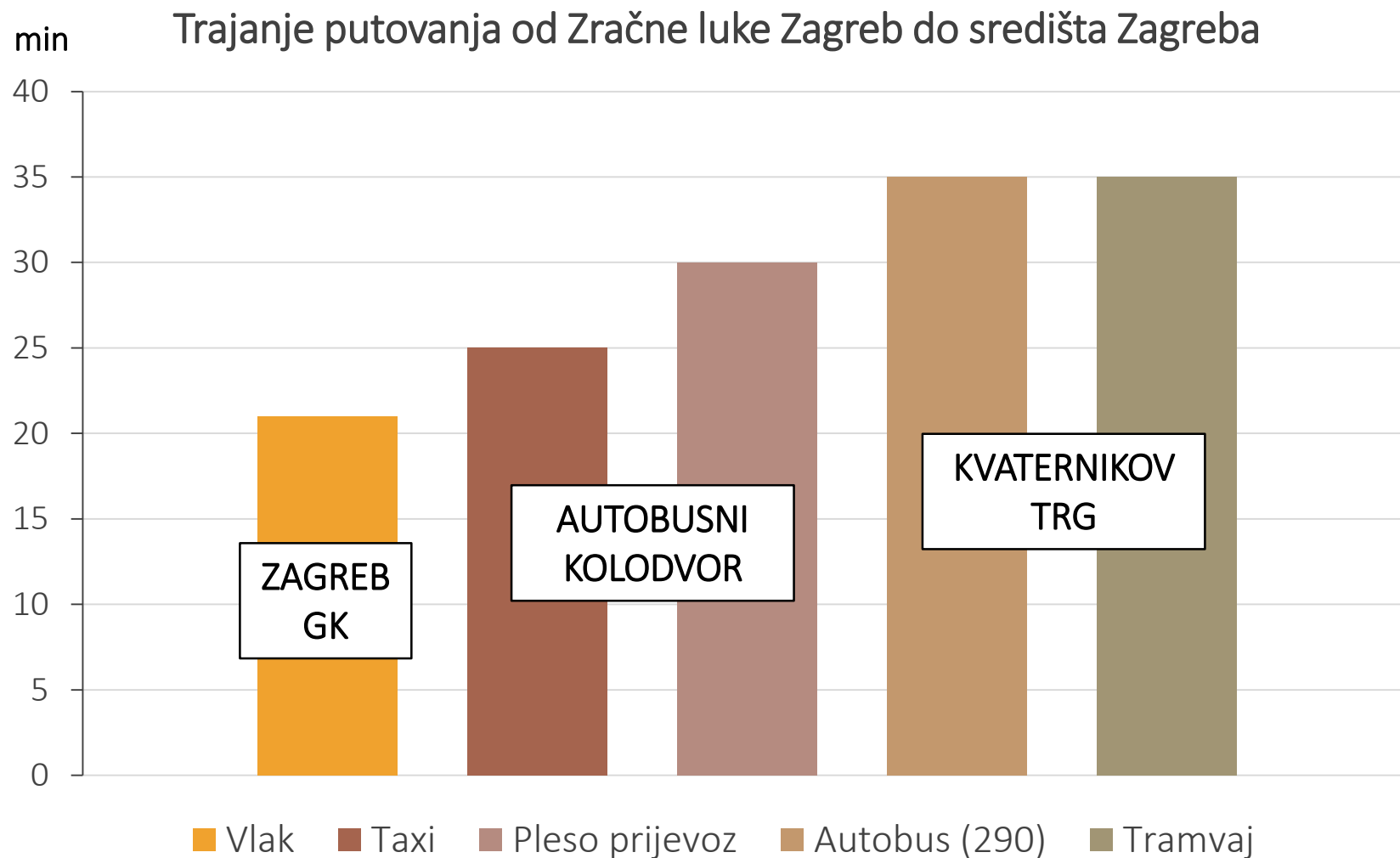
- Mogućnost korištenja sredstava iz Europskih fondova (Šobak, 2018)
- Potpora hrvatskom gospodarstvu proizvodnjom tramvaja (Končar i Gredelj)

Prometni stručnjaci

- Većina svjetskih metropola željeznicom je povezana sa zračnom lukom

Ne vidim potrebu da Zagreb razvija potpuno novi koncept prometne povezanosti. Željeznička povezanost zračne luke s gradom praksa koja se primjenjuje u gotovo svim svjetskim metropolama. (prof. dr. sc. Tomislav Mlinarić, FPZ; Ban, 2013)

- Tramvaj je prespor i previše ovisan o cestovnom prometu
- Željeznički pravac prema Velikoj Gorici postoji – od njega se može izgraditi krak do Zračne luke (prof. dr. sc. Ivan Dadić, FPZ; Ban, 2013)
- Kapacitet tramvaja prevelik je isključivo za potrebe Zračne luke
- Tramvaj nije prilagođen za putovanje s većom količinom prtljage (Avioradar, 2018)
- Velik broj tramvajskih stajališta dodatno usporava promet (Ahac i dr., 2014; Pavlin i dr., 2006)

Sl. 6. Trajanje putovanja od Zračne luke Zagreb do središta Zagreba ovisno o prijevoznom sredstvu

Izvor: Ahac i dr., 2014; ZL Zagreb, 2018; Mamić, 2016; Avioradar, 2018

01 Prostorni problem

01.4 Prijedlog rješenja

- Navođenje vlastitog prijedloga rješenja prostornog problema na temelju:
 - **Argumenata znanstvene i stručne zajednice**
 - **Stečenih znanja i vještina u okviru vlastite struke**
- Rješenje treba biti **logično**, **provedivo** i **objektivno** (uvažava potrebe i mogućnosti prostora, stanovništva i izravno uključenih aktera) te mora proizlaziti iz **kritičkog sagledavanja prostornog problema**

01 Prostorni problem

Hodogram i upute za izradu 1. seminarskog zadatka

- **15.10.2025.** – prijava teme seminarskog zadatka (prostornog problema)
– **temu bira svaki student zasebno**
- Izrada prezentacije seminarskog zadatka definirane strukture:
 1. *Definiranje prostornog problema*
 2. *Definiranje aktera*
 3. *Argumenti aktera*
 4. *Prijedlog vlastitog rješenja*
- Prezentacija treba biti izrađena u .pptx (.ppt) ili .pdf formatu
- Usmeno izlaganje prezentacije treba ograničiti na 10 – 15 minuta

01 Prostorni problem

Hodogram i upute za izradu 1. seminarskog zadatka

- Na kraj prezentacije potrebno je staviti popis literature i izvora sukladno *Uputama za autore* Hrvatskog geografskog glasnika (https://hrcak.srce.hr/upute/upute_autorima_Hrvatski_geografski_glasnik.pdf)
- Grafički i tablični prilozi numeriraju se kao i u pisanom seminarskom radu te im se navode izvori
- Usmena izlaganja započinju **22.10.2025.** (izlažu tri studenta po terminu)
- Nakon izlaganja prezentacije se predaju na ocjenu
 - *Mogućnost jedne korekcije prezentacije prije konačne ocjene*
 - *Prezentacije nije potrebno slati nastavniku prije izlaganja*
- Datumi izlaganja bit će određeni nakon prijave tema
- Promjena datuma izlaganja nije moguća (osim u iznimnim situacijama koje je potrebno unaprijed najaviti)

01 Prostorni problem

Kriteriji ocjenjivanja

- **Jasno definiranje prostornog problema i aktera**
 - **Iznošenje i razumijevanje argumenata aktera (osobito znanstvene i stručne zajednice)**
 - **Prijedlog logičnog, provedivog i objektivnog rješenja**
 - **Pravilno citiranje i navođenje izvora**
-
- Svaki se kriterij boduje s po dva boda – na zadatku je moguće ostvariti maksimalno osam bodova
 - Prvi seminarski zadatak nosi 40 % ocjene seminara

2.

ZADATAK:

MREŽA SREDIŠNJIH NASELJA

Svrha: istraživanje centralnih funkcija na teritoriju odabrane županije te proučavanje implikacije mreže središnjih naselja na prostorni i regionalni razvoj

02 Mreža središnjih naselja

02.1 Pojam centralnih funkcija

- **Djelatnosti tercijarnog i kvartarnog sektora** u nekim naseljima privlače stanovništvo drugih naselja
- Navedene djelatnosti služe za zadovoljavanje osnovnih životnih funkcija koje čovjek **ne može zadovoljiti u vlastitom mjestu** stanovanja – **centralne funkcije**
- Među naseljima se pojavljuje **hijerarhija** – neka naselja svojim funkcijama mogu privući stanovništvo iz većeg broja naselja, a druga iz manjeg broja naselja
- Iako postoji više kriterija i tipologija središnjih naselja, kao osnovne funkcije na kojima se bazira tipologija izdvajaju se: **opskrba, školstvo, zdravstvo, uprava i sudstvo, bankarstvo i financije** te **pošta**

02 Mreža središnjih naselja

02.1 Pojam centralnih funkcija

5. LOKALNI CENTAR

osnovna ili područna škola, ambulanta opće medicine, poštanski ured, prodavaonica (klasična, mješovite robe, minimarket)

4. PODRUČNI CENTAR

sve obvezne funkcije centralnog naselja 5. reda, osnovna škola, ljekarna, stomatolog, supereta ili veći broj minimarketa/klasičnih prodavaonica, u pravilu više od 10 prodavaonica (eventualna funkcija: poslovnica banke ili FINA-e)

3. SUBREGIONALNI CENTAR

sve obvezne i eventualne funkcije centralnog naselja 4. reda, srednja škola, dom zdravlja ili veći broj ordinacija, prekršajni sud, supermarket ili veći broj supereta (eventualne funkcije: hipermarket i općinski sud)

02 Mreža središnjih naselja

02.1 Pojam centralnih funkcija

2. REGIONALNI CENTAR

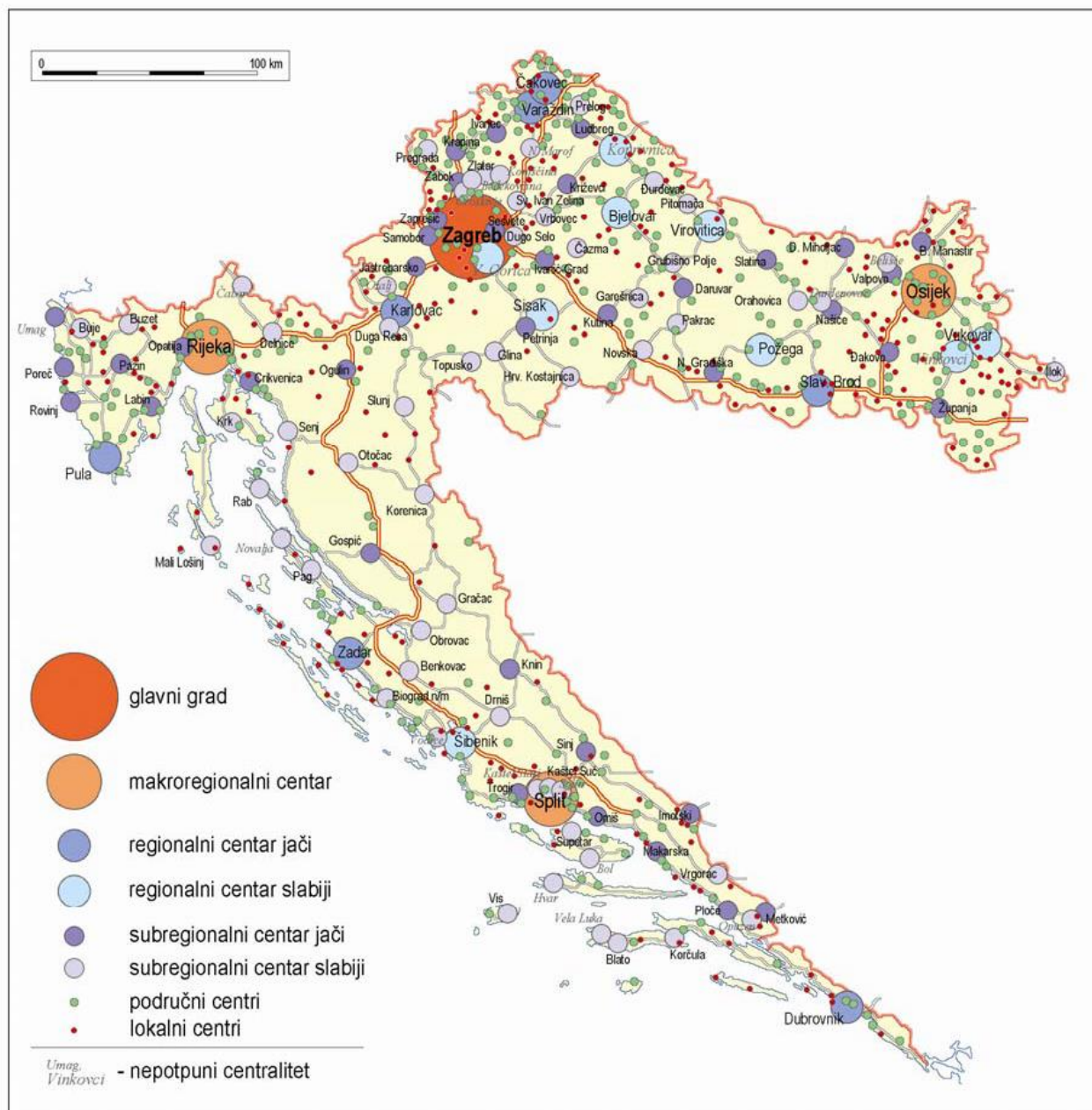
sve obvezne i eventualne funkcije centralnog naselja 3. reda, opća bolnica, općinski i županijski sud, visoko učilište (ili podružnica), hipermarket ili veći broj supermarketa, specijalizirane prodavaonice, 100 i više prodavaonica (eventualna funkcija: trgovački sud)

1. MAKROREGIONALNI CENTAR

sve obvezne i eventualne funkcije centralnog naselja 3. reda, sveučilište, klinička bolnica, klinički bolnički centar, većina tipova prodavaonica, veći broj prodavaonica velike prodajne površine (hipermarketa, robnih kuća i sl.)

0. GLAVNI GRAD

glavni grad, ustavni i vrhovni sud, niz ostalih državnih institucija

02 Mreža središnjih naselja

Hodogram i upute za izradu 2. seminarskog zadatka

- Svaki student bira po jednu hrvatsku županiju koju će obrađivati u svojem 2. i 3. seminarskom zadatku – rok za izbor županije: **22.10.2025.**
- Svi studenti upisani na kolegij moraju obrađivati **različite županije (jedna županija može se ponavljati samo dvaput, a sve županije moraju biti pokrivene)**
- Za odabranu županiju izrađuje se **Excel tablica** s popisom središnjih funkcija po naseljima koja se radi na temelju popisa naselja prema Popisu stanovništva 2021. godine
(https://podaci.dzs.hr/media/rqybclnx/popis_2021-stanovnistvo_po_naseljima.xlsx)
- U tablicu se upisuju podatci o broju funkcija koje postoje u pojedinim naseljima

Grad ili općina	Ime grada/općine	Ime naselja	Br. stan. 2011.	Područna škola	Osnovna škola	Srednja škola	Visoko učilište	Ambulanta	Ljekarna	Stomatolog	Dom zdravlja	Opća bolnica	KBC	Pošta	FINA	Banka	Sjedište općine	Općinski sud	Županijski sud	Prekršajni sud	Trgovina*	UKUPNO	Stupanj centraliteta
Općina	Bedenica	Bedenica	555		1									1			1				1	4	-
Grad	Sveta Nedelja	Bestovje	2.402					1						1		1					1	4	-
Općina	Brckovljani	Božjakovina	178		1			1	1	1											1	5	-
Općina	Brdovec	Brdovec	2.801		1			1	1	1							1				1	6	-
Grad	Samobor	Bregana	2.440		1			1	1	1				1							1	6	lokalni centar
Grad	Velika Gorica	Buševec	886	1				1	1					1							1	5	lokalni centar
Općina	Bistra	Donja Bistra	1.438		1			1	1	1				1			1				3	9	područni centar
Grad	Velika Gorica	Donja Lomnica	1.732	1				1		1				1							1	5	lokalni centar
Općina	Pušća	Donja Pušća	794		1			1	1	1				1			1				3	9	područni centar
Općina	Klinča Sela	Donja Zdenčina	1.009					1		1				1							1	4	-
Grad	Sveti Ivan Zelina	Donja Zelina	847		1				1					1							1	4	-
Grad	Velika Gorica	Dubranec	349	1				1						1							1	4	lokalni centar
Općina	Dubrava	Dubrava	1.298		1			1	2	1				1		1	1				4	12	područni centar
Općina	Dubravica	Dubravica	123	1				1	1	1				1			1				4	10	lokalni centar
Grad	Dugo Selo	Dugo Selo	10.453		3	2			5	1	1			1	1	4	2	1			10	31	subregionalni centar
Općina	Farkaševac	Farkaševac	303	1				1	1	1				1			1				1	7	lokalni centar
Općina	Stupnik	Gornji Stupnik	2.003	1				1	1	1				1			1				4	10	lokalni centar
Grad	Ivanić-Grad	Graberje Ivaničko	664		1			1	1	1				1							1	6	lokalni centar
Općina	Gradec	Gradec	461		1			1	1	1				1			1				1	7	lokalni centar
Grad	Zaprešić	Ivanec Bistranski	937					1	1	1											1	4	-
Grad	Ivanić-Grad	Ivanić-Grad	9.379		2	1		1	1	1				1	1	3	1	1			10	23	subregionalni centar

PRIMJER

○ Korisni izvori podataka:

- Osnovne i srednje škole (<http://mzos.hr/dbApp/pregled.aspx?appName=OS>, <http://mzos.hr/dbApp/pregled.aspx?appName=SS>)
- Poštanski uredi (<https://www.posta.hr/pretrazivanje-postanskih-ureda/263>)
- Zdravstvene ustanove (<https://zdravlje.gov.hr/arhiva-80/ministarstvo-zdravlja/zdravstvene-ustanove-u-republici-hrvatskoj/656>), za popis ambulantni proučiti stranice županijskih domova zdravlja
- Ljekarne (<https://www.hljik.hr/registar-ljekarni-s35>)
- FINA (<https://www.fina.hr/poslovnice>)
- Sudovi (<https://sudovi.hr/hr/pocetna>)
- Sjedišta jedinica lokalne samouprave (službene stranice jedinica)
- Banke i trgovine – ne postoji službeni popis – izvor HAK karta (<https://map.hak.hr/>) ili Google karte

02 Mreža središnjih naselja

Hodogram i upute za izradu 2. seminarskog zadatka

- U tablici je potrebno navesti točan broj funkcija u naselju
 - *Izuzetak je funkcija trgovine i bankarstva u većim gradovima gdje ako postoji više od 10 trgovina ili bankarskih ustanova u tablicu je dovoljno upisati broj 10*
- Trgovina (opskrba) je najraširenija djelatnost, ali nije ju potrebno istraživati u onim naseljima u kojima ne postoji nijedna od ostalih funkcija najnižeg reda (područna škola, ambulanta, pošta)
- U krajnjem desnom stupcu tablice potrebno je označiti kojem stupnju centraliteta pojedino naselje pripada
- Kao posebnu skupinu poželjno je izdvojiti **funkcijama jače opremljena naselja**, ona koja imaju tri osnovne funkcije najnižeg reda, ali nemaju četvrtu zbog koje bi se klasificirala kao lokalni centri
- Tablicu spremiti s nazivom **Prezime, I. – Središnja naselja u XY županiji** (npr. *Horvat, A. – Središnja naselja u Međimurskoj županiji*)

02 Mreža središnjih naselja

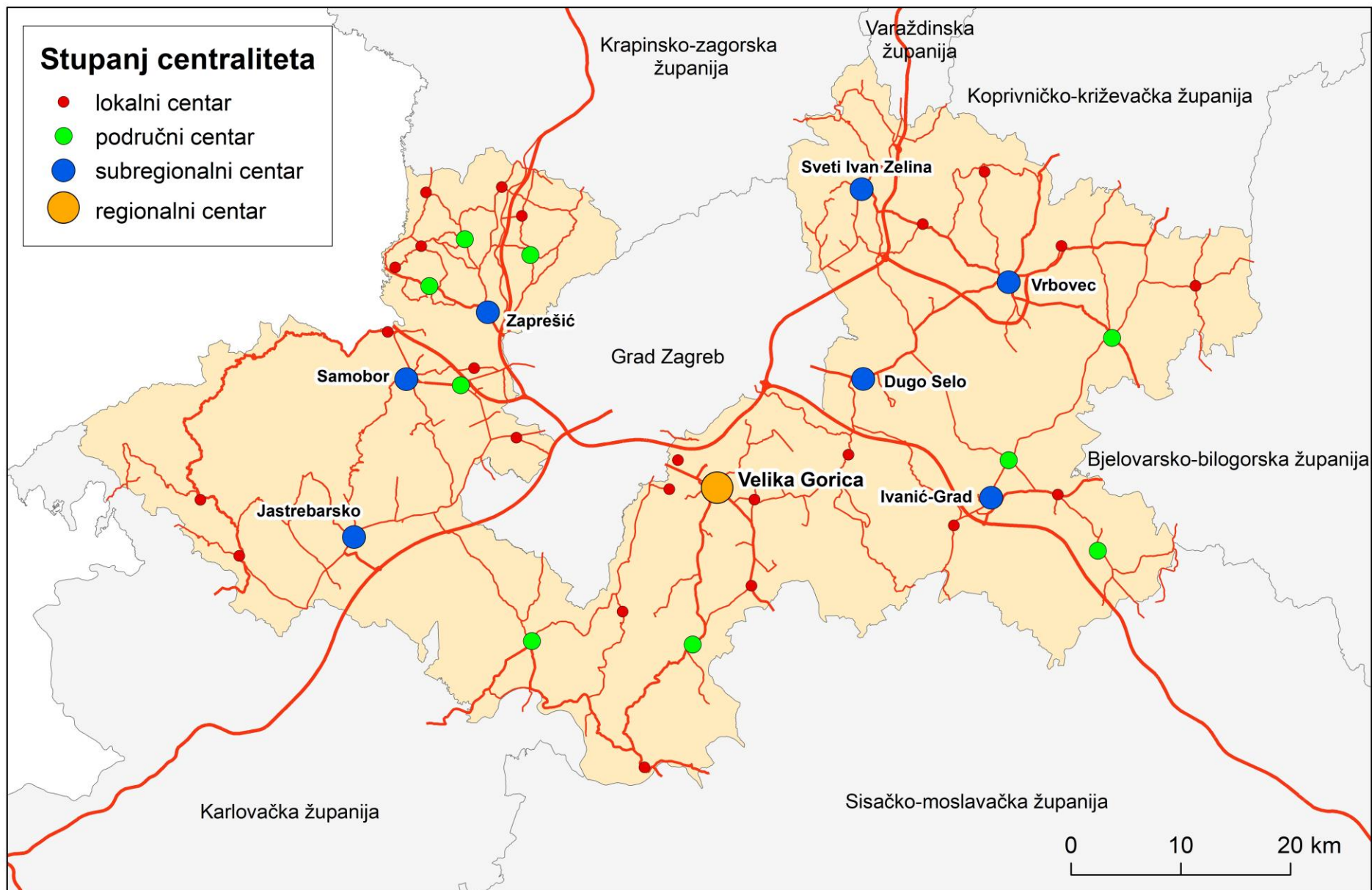
Hodogram i upute za izradu 2. seminarskog zadatka

- Na temelju podataka iz tablice izrađuje se **GIS karta** središnjih naselja
- Na karti trebaju biti označena centralna naselja, županijske granice i prometna mreža autocesta, državnih, županijskih i lokalnih cesta u podlozi
- Za prometnu mrežu može se koristiti podloga s OpenStreetMap-a (preuzimanje sa stranice *Geofabrik.de* (<https://download.geofabrik.de/europe/croatia-latest-free.shp.zip>))
- Kartu je moguće izraditi u slikovnom ili .pdf formatu
- Naziv datoteke s kartom identičan je nazivu datoteke s Excel tablicom

SREDIŠNJA NASELJA U ZAGREBAČKOJ ŽUPANIJI 2019. GODINE

Stupanj centraliteta

- lokalni centar
- područni centar
- subregionalni centar
- regionalni centar

02 Mreža središnjih naselja

Hodogram i upute za izradu 2. seminarskog zadatka

- Uz tablicu i kartu, potrebno je izraditi i **kratki tekstualni osvrt** (do maksimalno 350 riječi u Wordu) na mrežu centralnih naselja koji će dati odgovor na sljedeća pitanja:

Je li mreža centralnih funkcija u promatranoj županiji uravnotežena?

Jeste li identificirali koji dio prostora s nedostatkom funkcija?

Imate li kakve prijedloge za poboljšanje dostupnosti središnjih naselja?

- Naziv datoteke u Wordu treba biti identičan nazivu datoteka s tablicom i kartom
- Karta, tablica i osvrt predaju se do **13.12.2025.** na mail: isisak@geog.pmf.hr

02 Mreža središnjih naselja

Kriteriji ocjenjivanja

- Precizno i pregledno izrađena tablica s funkcijama po naseljima
- Ispravna klasifikacija naselja prema centralnim funkcijama i njihov grafički prikaz
- Kvalitetan i relevantan osvrt na mrežu središnjih naselja
- Svaki se kriterij boduje s po dva boda – na zadatku je moguće ostvariti maksimalno šest bodova
- Drugi seminarski zadatak nosi 30 % ocjene seminara

3.

ZADATAK: TIPOLOGIJA

*Svrha: razumijevanje mogućnosti primjene metode
tipologije u prostornom i regionalnom planiranju*

03 Tipologija

03.1 Metoda tipologije u regionalnom i prostornom planiranju

- Osnovna funkcija: **identifikacija**, **simplifikacija** i **poredak podataka** da bi bili usporedivi.
- Osnovna pravila:
 - **Dosljednost** označava poštivanje istoga kriterija diobe u stvaranju svih klasifikacijskih grupa na svim stupnjevima.
 - **Potpunost** podrazumijeva poklapanje opsega pojave koja se raščlanjuje s ukupnim opsegom svih skupina dobivenih raščlanjivanjem.
 - **Iscrpnost** znači što manje upotrebljavanje rezidualnih grupa.
 - **Dovoljna diskriminacijska oštrina** naglašava važnost pronalaženja teorijski značajnih razlika u stvarnom svijetu.

03 Tipologija

03.1 Metoda tipologije u regionalnom i prostornom planiranju

- Početna faza istraživanja:
 - *pridonosi sređivanju, analizi i komparaciji iskustvenih podataka te postavljanju hipoteze*
- Kasnije faze:
 - *most između konkretnih empirijskih podataka i širih teorijskih sistema*
- Kao bitan nedostatak tipološke metode u geografiji i srodnim disciplinama, ističe se statičko promatranje prostora.
- Tipologija je vrlo selektivan “prozor u stvarnost”.

03 Tipologija

03.1 Metoda tipologije u regionalnom i prostornom planiranju

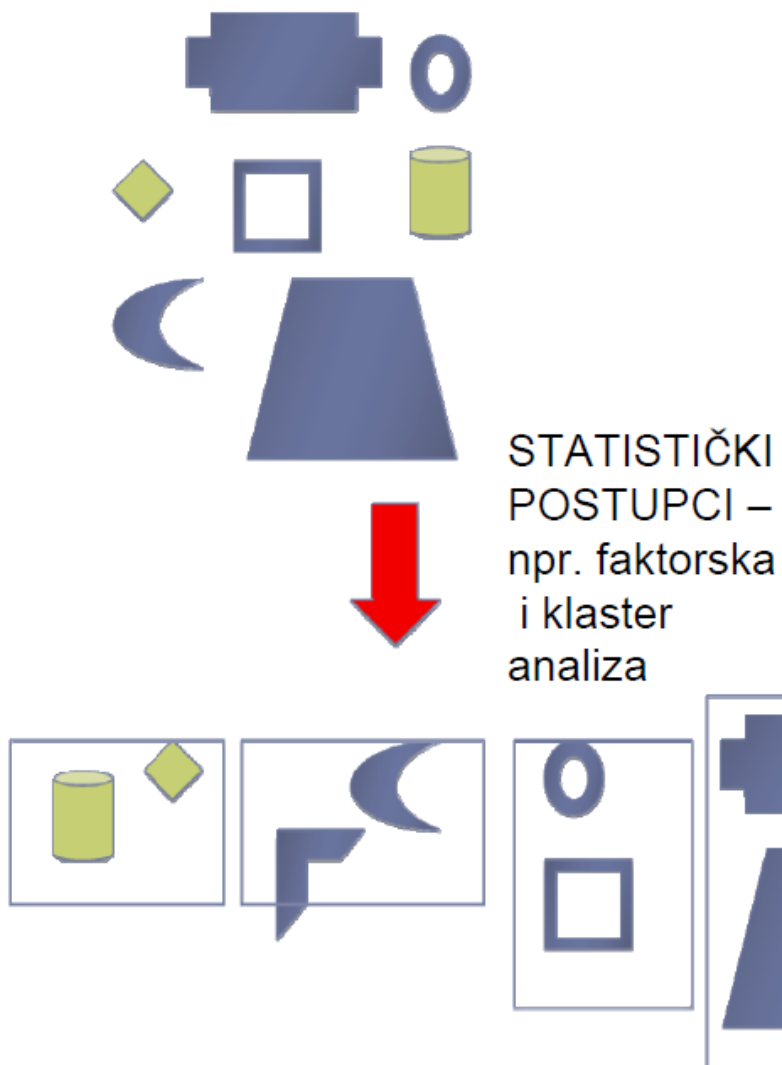
- **Agregativni pristupi**

- *pojedinačne prostorne jedinice okupljaju se u veće klastere temeljem međusobnih sličnosti.*

- **Disagregativni pristupi**

- *sve prostorne jedinice promatraju se kao jedna skupina koja se dijeli u niz podskupina, temeljem unaprijed odabranih diskriminatornih kriterija.*

AGREGATIVNI PRISTUPI

DISAGREGATIVNI PRISTUPI

3	15		24	18	
1	2	9		7	12
					11

KRITERIJ 1

11	12	15
	24	18

2	7	3
	9	1

KRITERIJ 2

	18
24	

	3	1
2		

11	15
	12

9	
	7

03 Tipologija

Hodogram i upute za izradu 3. seminarskog zadatka

- U **odabranoj županiji iz 2. seminarskog zadatka** studenti rade tipologiju jedinica lokalne samouprave na temelju obilježja i kriterija po vlastitom izboru (na temelju disagregativnog pristupa)
 - *U slučaju da je kao županija odabran Grad Zagreb tipologija se radi na razini gradskih četvrti ili je moguće umjesto Grada Zagreba odabrati jednu od županija iz NUTS2 regije Sjeverna Hrvatska*
- Potrebno je odabrati najmanje dva obilježja po kojima će se analizirati jedinice lokalne samouprave
 - Obilježja se mogu preuzeti iz podataka koje objavljuje DZS, županijska tijela, turističke zajednice, ministarstva i druge javne ustanove i tijela

03 Tipologija

Hodogram i upute za izradu 3. seminarskog zadatka

- Za svako obilježje potrebno je podijeliti jedinice lokalne samouprave po razredima ili bodovati obilježje – za tu svrhu izrađuje se **Excel tablica**
- U tablici je potrebno prikazati:
 - Osnovne vrijednosti analiziranih obilježja
 - Kriterije po kojima se odvija bodovanje ili raspodjela u razrede
 - Vrijednosti bodova za analizirana obilježja u pojedinim jedinicama lokalne samouprave
 - Tipove jedinica lokalne samouprave prema promatranim obilježjima koji proizlaze iz zbroja ili međusobnog odnosa bodova
- *Nužno je da se tipologija radi na temelju preklapanja više obilježja, nikako ne na temelju samo jednog*

Tipologija jedinica lokalne samouprave (JLS) Požeško-slavonske županije (PSŽ) prema potencijalu radne snage 2011. godine

PRIMJER

Izvor: Državni zavod za statistiku (DZS),
2013: Popis stanovništva, kućanstava i
stanova 2011. godine

JLS PSŽ\pokazatelj	Udio zrelog (15 - 65 g.) u ukupnom stanovništvu	Indeks mladosti	Udio visokoobrazovanog stanovništva	Udio nepismenih	Udio stanovništva koje se koristi internetom	Udio nezaposlenih u ukupnoj radno sposobnom stan.	Udio znanstvenika, inženjera i stručnjaka u ukupno zaposlenom stan.
Brestovac	63,3%	90,5	5,6%	2,0%	40,8%	17,4%	4,8%
Čaglin	62,0%	55,3	4,2%	7,1%	29,7%	19,8%	5,6%
Jakšić	66,6%	127,2	8,9%	2,0%	52,9%	18,1%	10,8%
Kaptol	66,9%	149,5	5,2%	1,9%	49,9%	25,3%	6,3%
Kutjevo	66,8%	112,0	6,9%	2,1%	46,1%	21,1%	8,5%
Lipik	62,9%	71,7	7,4%	1,8%	44,6%	21,0%	9,1%
Pakrac	62,9%	74,0	9,6%	1,1%	47,5%	19,2%	12,4%
Pleternica	64,1%	100,4	6,2%	1,6%	47,0%	22,8%	7,8%
Požega	66,9%	93,0	15,8%	0,8%	57,8%	19,6%	17,9%
Velika	64,5%	116,5	6,8%	1,9%	46,7%	25,6%	8,0%

Udio bodova\pokazatelj	Udio zrelog (15 - 65 g.) u ukupnom stanovništvu	Indeks mladosti	Udio visokoobrazovanog stanovništva	Udio nepismenih	Udio stanovništva koje se koristi internetom	Udio nezaposlenih u ukupnoj radno sposobnom stan.	Udio znanstvenika, inženjera i stručnjaka u ukupno zaposlenom stan.	
0% bodova	60%	50	0%	10%	20%	30%	0%	
50% bodova	65%	100	10%	5%	40%	20%	10%	
100% bodova	70%	150	20%	0%	60%	10%	20%	
Ponderirani maks. broj bodova po pokazatelju	10	15	30	10	15	10	10	100 bodova

JLS PSŽ\pokazatelj	Udio zrelog (15 - 65 g.) u ukupnom stanovništvu	Indeks mladosti	Udio visokoobrazovanog stanovništva	Udio nepismenih	Udio stanovništva koje se koristi internetom	Udio nezaposlenih u ukupnoj radno sposobnom stan.	Udio znanstvenika, inženjera i stručnjaka u ukupno zaposlenom stan.	Ukupan broj bodova	Kategorija JLS-ova po potencijalu radne snage
Brestovac	3,3	6,1	8,4	8,0	7,8	6,3	2,4	42,4	Nizak potencijal radne snage
Čaglin	2,0	0,8	6,2	2,9	3,6	5,1	2,8	23,5	Izrazito nizak potencijal radne snage
Jakšić	6,6	11,6	13,4	8,0	12,3	6,0	5,4	63,3	Visok potencijal radne snage
Kaptol	6,9	14,9	7,8	8,1	11,2	2,3	3,1	54,4	Umjeren potencijal radne snage
Kutjevo	6,8	9,3	10,4	7,9	9,8	4,4	4,3	52,9	Umjeren potencijal radne snage
Lipik	2,9	3,3	11,0	8,2	9,2	4,5	4,5	43,6	Nizak potencijal radne snage
Pakrac	2,9	3,6	14,4	8,9	10,3	5,4	6,2	51,7	Umjeren potencijal radne snage
Pleternica	4,1	7,6	9,3	8,4	10,1	3,6	3,9	46,9	Nizak potencijal radne snage
Požega	6,9	6,5	23,7	9,2	14,2	5,2	8,9	74,6	Izrazito visok potencijal radne snage
Velika	4,5	10,0	10,2	8,1	10,0	2,2	4,0	49,0	Nizak potencijal radne snage

Raspon	Kategorija
< 40 bodova	Izrazito nizak potencijal radne snage
40 - 50 bodova	Nizak potencijal radne snage
50 - 60 bodova	Umjeren potencijal radne snage
60 - 70 bodova	Visok potencijal radne snage
> 70 bodova	Izrazito visok potencijal radne snage

**UZ NAVOĐENJE I ANALIZU STATISTIČKIH PODATAKA
NUŽNO JE NAVESTI IZVOR PODATAKA!**

TIPOLOGIJA VARAŽDINSKE ŽUPANIJE					
Ime grada/općine	Broj stanovnika	Broj OPG-ova	Ukupna raspoloživa površina zemljišta u hektima	Ukupno korišteno poljoprivredno zemljište u hektima	Broj poljoprivredno obrazovanih članova poljoprivrednog kućanstva (OŠ, SŠ, VŠ, tečaj)
BEDNJA	3.992	178	2.051,16	702,1	16
BERETINEC	2.176	107	614,34	426,75	4
BREZNICA	2.200	249	1.673,17	1.028,18	20
BREZNIČKI HUM	1.356	143	1.143,85	616,68	27
CESTICA	5.806	372	1.801,98	1.427,75	156
DONJA VOĆA	2.443	158	1.386,36	730,59	24
DONJI MARTIJANEC	3.843	428	3.129,91	2.480,90	22
GORNJI KNEGINEC	5.349	92	694,22	532,59	19
IVANEC	13.758	412	3.846,81	1.991,47	41
JALŽABET	3.615	337	1.916,80	1.603,56	36
KLENOVNIK	2.022	93	1.065,85	505,01	2
LEPOGLAVA	8.283	221	1.777,88	920,45	26
LUDBREG	8.478	630	3.254,33	2.526,46	53
LJUBEŠĆICA	1.858	58	612,94	293,21	4
MALI BUKOVEC	2.212	341	2.101,24	1.790,48	11
MARUŠEVEC	6.381	526	2.814,41	2.151,62	89
NOVI MAROF	13.246	370	3.280,24	1.574,56	36
PETRIJANEC	4.812	416	2.384,99	2.159,58	96
SRAČINEC	4.842	137	894,54	743,19	29
SVETI ĐURĐ	3.804	522	2.803,68	2.389,89	20
SVETI ILIJA	3.511	112	863,8	615,61	7
TRNOVEC BARTOLOVEČKI	6.884	293	1.581,14	1.274,01	25
VARAŽDIN	46.946	543	2.510,77	1.835,81	104
VARAŽDINSKE TOPLICE	6.364	267	1.680,62	1.096,23	22
VELIKI BUKOVEC	1.438	219	1.472,58	1.270,61	13
VIDOVEC	5.425	560	2.854,68	2.359,53	67
VINICA	3.389	186	1.214,02	936,23	206
VISOKO	1.518	188	1.297,04	829,51	6
	175.951	8.158	45.885,03	36812,56	1181

Krteriji bodovanja

Indikator					
Broj stanovnika	<1500	1500-2000	2000-3000	3000-5000	≥5000
Broj OPG-ova	<100	100-200	200-300	300-500	≥500
Ukupno raspoloživa površina zemljišta, ha	<1000	1000-1500	1500-2000	2000-3000	≥3000
Ukupno korišteno poljoprivredno zemljište, ha	<500	500-1000	1000-1500	1500-2000	≥2000
Poljoprivredna obrazovanost članova kućanstva	<10	10-20	20-50	50-100	≥100
Bodovi	1	2	3	4	5

Ime grada/općine	Broj stanovnika	Broj OPG-ova	Ukupna raspoloživa površina zemljišta u hektima	Ukupno korišteno poljoprivredno zemljište u hektima	Broj poljoprivredno obrazovanih članova poljoprivrednog kućanstva	Ukupno	Kategorija
BEDNJA	4	2	4	2	2	14	2
BERETINEC	3	2	1	1	1	8	1
BREZNICA	3	3	3	3	2	14	2
BREZNIČKI HUM	1	2	2	2	3	10	2
CESTICA	5	4	3	3	5	20	4
DONJA VOĆA	3	2	2	2	3	12	2
DONJI MARTIJANEC	4	4	5	5	3	21	4
GORNJI KNEGINEC	5	1	1	2	2	11	2
IVANEC	5	4	5	4	3	21	4
JALŽABET	4	4	3	4	3	18	3
KLENOVNIK	3	1	2	2	1	9	1
LEPOGLAVA	5	3	3	2	3	16	3
LUDBREG	5	5	5	5	4	24	5
LJUBEŠĆICA	2	1	1	1	1	6	1
MALI BUKOVEC	3	4	4	4	2	17	3
MARUŠEVEC	5	5	4	5	4	23	5
NOVI MAROF	5	4	5	4	3	21	4
PETRIJANEC	4	4	4	5	4	21	4
SRAČINEC	4	2	1	2	3	12	2
SVETI ĐURĐ	4	5	4	5	2	20	4
SVETI ILIJA	4	2	1	2	1	10	2
TRNOVEC BARTOLOVEČKI	5	3	3	3	3	17	3
VARAŽDIN	5	5	4	4	5	23	5
VARAŽDINSKE TOPLICE	5	3	3	3	3	17	3
VELIKI BUKOVEC	1	3	2	3	2	11	2
VIDOVEC	5	5	3	5	4	22	5
VINICA	4	2	2	2	5	15	3
VISOKO	2	2	2	2	1	9	1

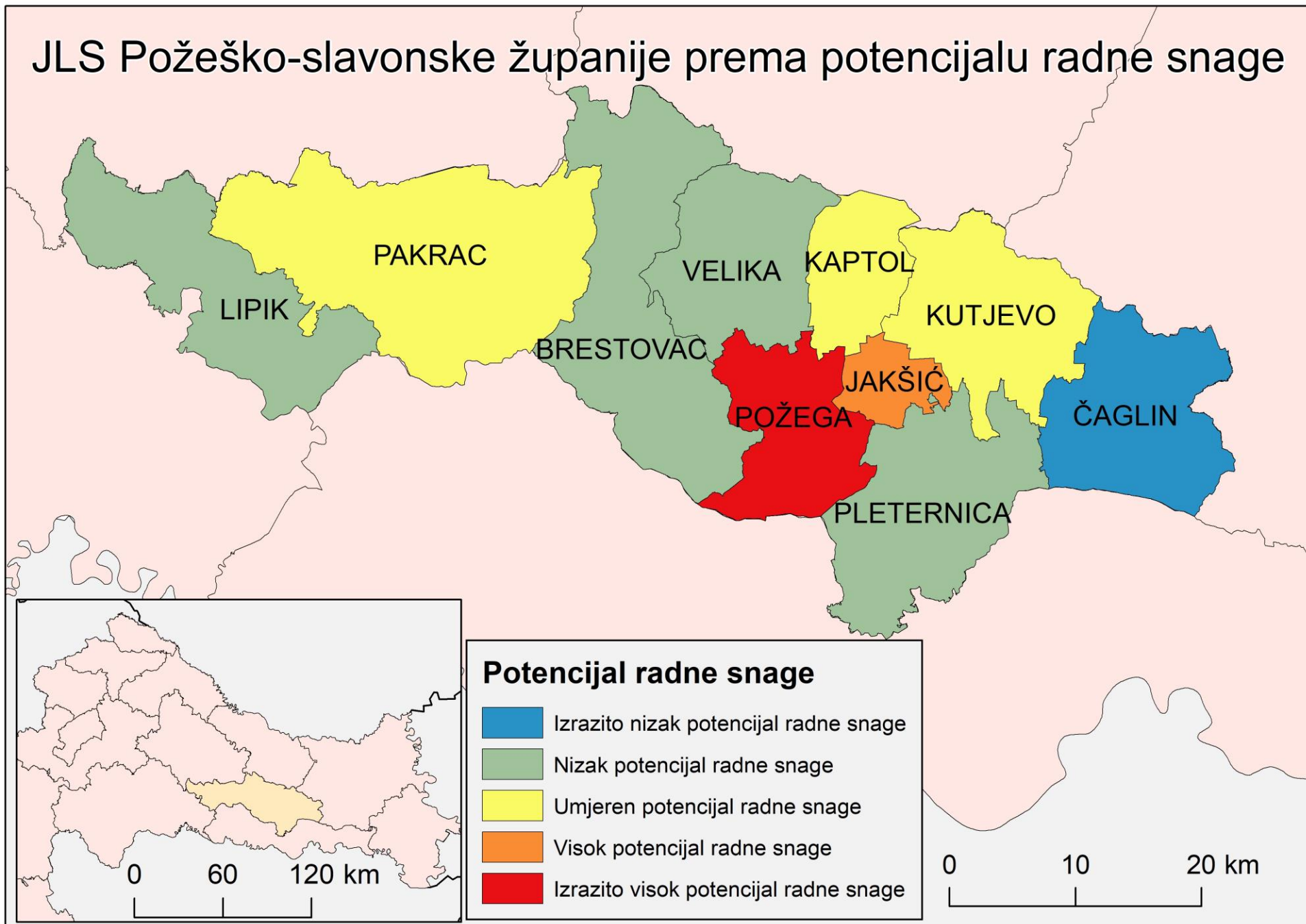
Završno bodovanje		
Bodovi	Kategorija	Opis kategorije
<10	1	Nepovoljno za razvoj poljoprivrede
10-15	2	Manje nepovoljno za razvoj poljoprivrede
15-20	3	Manje povoljno za razvoj poljoprivrede
20-22	4	Povoljno za razvoj poljoprivrede
≥22	5	Izrazito povoljno za razvoj poljoprivrede

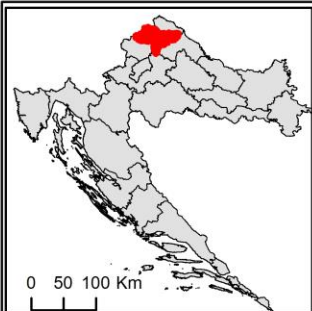
03 Tipologija

Hodogram i upute za izradu 3. seminarskog zadatka

- Izrađenu podjelu tipologiju jedinica lokalne samouprave potrebno je grafički prikazati na karti
- Potrebno je izraditi jedan **kartogram u GIS-u** gdje će jedinice lokalne samouprave biti prikazane na temelju zaključne tipologije
- Uz Excel tablicu i kartogram, potrebno je napisati i **kraći tekst u Wordu** (do maksimalno 300 riječi) kojim će se istaknuti kako bi se Vaša tipologija mogla primijeniti u prostornom i regionalnom planiranju analizirane županije
- Naslovi datoteka: Prezime, I. – Tipologija jedinica lokalne samouprave XY županije
- Karta, tablica i osvrt predaju se do **13.1.2026.** na mail: isisak@geog.pmf.hr

JLS Požeško-slavonske županije prema potencijalu radne snage

Slovenija

Međimurska županija

Krapinsko-zagorska
županija

Koprivničko-križevačka
županija

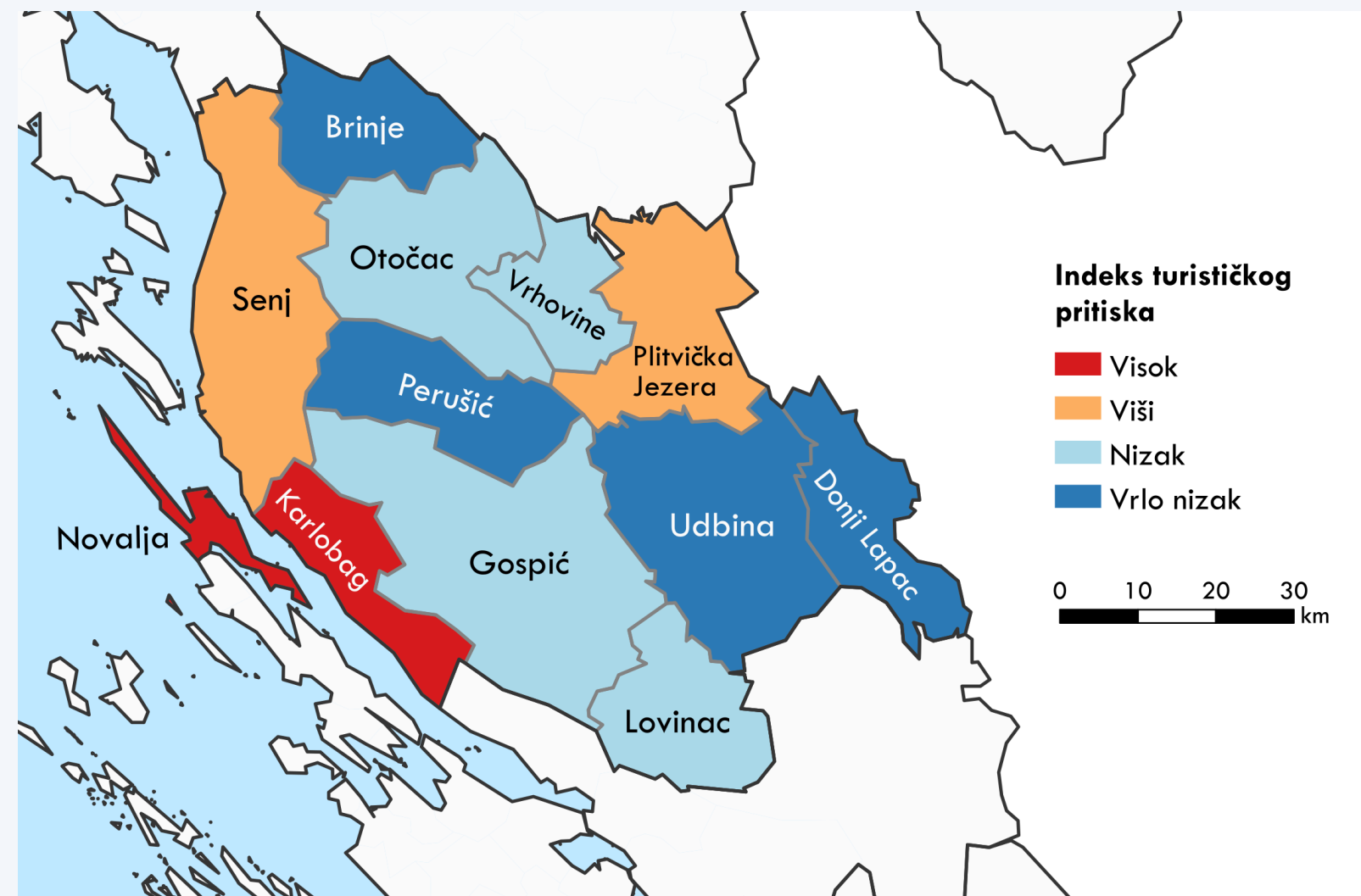
Zagrebačka županija

- Nepovoljno za razvoj poljoprivrede
- Manje nepovoljno za razvoj poljoprivrede
- Manje povoljno za razvoj poljoprivrede
- Povoljno za razvoj poljoprivrede
- Izrazito povoljno za razvoj poljoprivrede

0 5 10 Km

PRIMJER

	Prosječni godišnji broj turističkih dolazaka, period 2017.-2019. ¹		Prosječni godišnji broj turističkih noćenja, period 2017.-2019. ¹		Ukupna stopa promjene između perioda 2014.-16. i 2017.-19. ¹		Prosječni boravak turista, period 2017.-19. (noćenja/dolasci) ¹		Udio stranih turista (noćenja, period 2017.-19.) ¹		Godišnja stopa iskorištenosti smještajnih kapaciteta, 2019. ²		Broj dolazaka po kilometru kvadratnom (2017.-19.) ¹		Broj postelja po kilometru kvadratnom (2019.) ²		Broj dolazaka na 100 stanovnika (2017.-19.) ^{1,3}		Broj noćenja na 100 stanovnika (2017.-19.) ^{1,3}		Broj postelja na 100 stanovnika (2019.) ^{1,3}		Udio zaposlenih u turizmu 2011. ⁴		Ukupan broj bodova	Indeks turističkog pritiska
	Vrijednost	Ocjena	Vrijednost	Ocjena	Vrijednost	Ocjena	Vrijednost	Ocjena	Vrijednost	Ocjena	Vrijednost	Ocjena	Vrijednost	Ocjena	Vrijednost	Ocjena	Vrijednost	Ocjena	Vrijednost	Ocjena	Vrijednost	Ocjena	Vrijednost	Ocjena		
Brinje	2604,7	0	2765,0	0	100,0	5	1,1	5	89,6	5	20,5	5	7,9	0	0,1	2,5	97,9	0	104,0	0	1,4	0	5,3	0	22,5	Vrlo nizak
Donji Lapac	369,7	0	878,3	0	100,0	5	2,4	10	56,9	2,5	5,2	2,5	1,1	0	0,1	2,5	25,9	0	61,5	0	3,3	0	7,1	0	22,5	Vrlo nizak
Gospić	18850,3	2,5	30806,7	2,5	19,3	2,5	1,6	5	67,9	2,5	10,8	2,5	19,5	2,5	0,8	2,5	159,4	7,5	260,4	0	6,6	0	5,6	0	30,0	Nizak
Karlobag	36107,3	2,5	194182,3	2,5	23,0	2,5	5,4	10	96,0	5	17,1	5	127,2	5	11,0	5	4203,4	15	22605,6	15	364,5	10	20,6	15	92,5	Visok
Lovinac	1439,0	0	4125,3	0	46,4	2,5	2,9	10	65,4	2,5	6,2	2,5	4,1	0	0,5	2,5	171,4	7,5	491,3	0	22,6	0	8,2	7,5	35,0	Nizak
Novalja	254778,0	5	1614069,7	5	18,1	2,5	6,3	10	95,2	5	18,2	5	2872,6	5	274,3	5	6328,8	15	40094,5	15	592,0	10	18,3	15	97,5	Visok
Otočac	43535,0	2,5	54564,7	2,5	44,2	2,5	1,3	5	90,8	5	16,2	5	77,1	2,5	1,6	2,5	487,2	7,5	610,6	0	10,4	0	8,1	7,5	42,5	Nizak
Perušić	1392,0	0	3298,3	0	-1,9	2,5	2,4	10	66,8	2,5	10,3	2,5	3,6	0	0,2	2,5	67,1	0	159,1	0	4,4	0	7,2	0	20,0	Vrlo nizak
Plitvička Jezera	330067,3	5	461616,7	5	31,4	2,5	1,4	5	96,3	5	22,9	5	702,8	5	11,8	5	9328,3	15	13046,2	7,5	158,2	5	22,7	15	80,0	Viši
Senj	86871,0	2,5	374232,3	5	24,5	2,5	4,3	10	96,3	5	15,5	5	132,0	5	10,1	5	1380,1	15	5945,5	7,5	107,4	5	10,4	7,5	75,0	Viši
Udbina	382,7	0	740,3	0	100,0	5	1,9	5	89,3	5	4,7	2,5	0,6	0	0,1	2,5	27,5	0	53,1	0	3,2	0	10,0	7,5	27,5	Vrlo nizak
Vrhovine	5690,3	0	9529,0	0	67,3	5	1,7	5	95,9	5	5,3	2,5	25,2	2,5	2,2	2,5	568,8	7,5	952,6	0	50,1	0	7,0	0	30,0	Nizak

03 Tipologija

Kriteriji ocjenjivanja

- **Dosljednost, potpunost i iscrpnost u izradi tipologije**
- **Korištenje relevantnih izvora i kvaliteta grafičkog prikaza**
- **Mogućnosti implikacije tipologije u prostornom i regionalnom planiranju**
- Svaki se kriterij boduje s po dva boda – na zadatku je moguće ostvariti maksimalno šest bodova
- Treći seminarski zadatak nosi 30 % ocjene seminara

Ocjenjivanje seminara

- **Prvi seminarski zadatak** nosi maksimalno **osam** bodova
- **Drugi seminarski zadatak** nosi maksimalno **šest** bodova
- **Treći seminarski zadatak** nosi maksimalno **šest** bodova
- Predajom seminara nakon roka **gube se bodovi**

- Ukupno je moguće ostvariti **20 bodova**
 - 0 – 9 bodova = 1
 - 10 – 12 bodova = 2
 - 13 – 15 bodova = 3
 - 16 – 17 bodova = 4
 - 18 – 20 bodova = 5

- Za izlazak na ispit uvjet je predaja **sva tri zadatka**

Za uspješno ostvarenje programa seminara potrebno je ...

- Poštivanje navedenih termina i uputa za izradu seminarskih zadataka
- Kvalitetna priprema usmene prezentacije radova i aktivno sudjelovanje u diskusijama
- Dozvoljen je izostanak s najviše **tri** termina seminara
- U slučaju pitanja ili prijedloga: konzultacije po dogovoru na e-mail: isisak@geog.pmf.hr